

РЕШЕНИЕ

№ 11850

гр. София, 25.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 76 състав, в
публично заседание на 25.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Панайотов

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **7933** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Настоящото дело е образувано в изпълнение на решение № 8012 от 18.07.2025г. по адм.д. № 6697/2024г. по описа на ВАС с което е отменено решение №5635 от 19.05.2024г. , постановено по адм.д. №8842/2023г. по описа на АССГ и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав.

Образувано е по жалба от М. Л. А. и С. Л. А., и двамата от [населено място], подадена чрез упълномощения процесуален представител адв. В. С., срещу заповед № ДС-21-1/01.09.2023 г. на Областния управител на област С.. С нея е отказано да се уважи искането на двамата жалбоподатели, в качеството им на наследници на Л. А. И. (Пиянички): 1. за възстановяване право на собственост върху недвижим имот, представляващ: 1/2 идеална част от място с площ от 830 кв.м., находящо се в [населено място], м. „К. село-плавателен канал”, кв. 119, парцел III; 2. за обезщетяване по чл.2, ал.7 от Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (ЗОСОИ) за същия недвижим имот. С жалбата се твърди, че оспорената заповед е издадена при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с неговата цел. Иска се отмяната й. Представя писмена защита. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът – областният управител на област С. в представен по делото писмен отговор и в открито съдебно заседание чрез процесуалния си представител юрк. К. Т. оспорва жалбата като неоснователна. Моли съда да я отхвърли, както и да му присъди юрисконсултско

възнаграждение.Представя писмена защита.

Софийска градска прокуратура не взема участие в производството по делото.

Административен съд – София град, второ отделение, 76 състав, намира жалбата като подадена от надлежни страни при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на обжалване административен акт и в законоустановения срок за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

От данните по делото се установява следното:

Производството пред административния орган е започнало по заявление рег. № РД-97-00-2569/25.05.1998г., подадено от Л. А. И., за обезщетяване по реда на Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (обн. ДВ, бр. 107/18.11.1997г.) за недвижим имот – празно дворно място, представляващо парцел IV-780, кв. 149, м. „М. ливади”, одържавен от заявителя на основание Закона за отчуждаване на едрата градска покрита недвижима собственост (ЗООГПНС, обн. ДВ, бр. 87/15.04.1948г., отм. 02.07.1962 г.). В заявлението е посочен предпочитан начин на обезщетяване „реално връщане на земята”.

С последваща молба рег. № 97/33 от 06.10.2004 г. М. Л. А. и С. Л. А. - наследници на Л. А. И., са поискали да бъде разгледано заявлението на техния наследодател, като собствеността върху имота да им бъде възстановена на основание чл.2, ал.5 от ЗОСОИ, а в случай че административният орган установи, че са налице предпоставките на чл.2, ал.7 от ЗОСОИ, да бъдат предприети съответните мерки за обезщетяването им. В молбата изрично е посочено, че понастоящем имотът попада в терен – общинска собственост, отреден за 73-то СОУ.

Със заповед № РЗ-22-003/07.06.2005 г. на заместник – областния управител на С. е постановен отказ за удовлетворяване на искането с мотив, че представените доказателства за одържавяването на имота са противоречиви и от тях не можело да се установи по безспорен начин, че същото е извършено по нормативните актове, изброени в чл.1 и чл.2 от ЗВСОНИ. С решение № 242/04.07.2008 г. по адм. дело № 1871/2005 г. Софийски градски съд е прогласил тази заповед за нищожна.

Със заповед № РД-22-010/05.10.2015 г. областният управител на област С. е отказал да уважи искането на М. Л. А. и С. Л. А. за възстановяване право на собственост върху недвижим имот, представляващ: 1/2 ид. ч. от място с площ от 830 кв.м., находящо се в [населено място], м.,„К. село-плавателен канал”, кв.119, парцел III, както и за обезщетяване по чл.2, ал.7 от ЗОСОИ за същия недвижим имот. За да постанови отказа си, административният орган е приел, че няма градоустройствена възможност за възстановяване на собствеността върху одържавения имот, описан като 1/2 ид.ч. от място с площ от 830 кв.м., находящо се в [населено място], м.,„К. село-плавателен канал”, кв.119, парцел III. От друга страна, областният управител е счел, че не дължи произнасяне по алтернативно заявения начин за обезщетяване съгласно чл.2, ал.7 от ЗОСОИ, тъй като същият е предявен след изтичане на преклузивния срок по чл.6, ал.1 от ЗОСОИ.

Заповедта е обжалвана пред Административен съд – София град, който с решение № 5594/10.08.2016 г. по адм. дело № 10585/2015 г. е отменил същата със съображения за допуснати при издаването ѝ съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели

до материалната ѝ незаконосъобразност. Съдът е приел, че оспорената пред него заповед е постановена при неизяснена фактическа обстановка в нарушение на принципа на служебното начало, изведен като основен принцип в административния процес. Събраните по делото доказателства е определил като противоречиви и необосноваващи категоричния извод, че имотът е одържавен именно по реда на ЗОЕГПНС.

Преписката е върната на областния управител на С. за ново произнасяне, с указания да бъдат събрани относимите доказателства, че е изпълнена първата предпоставка от фактическия състав на чл. 2, ал. 1 от ЗОСОИ, а именно, че имотът, за който се претендира обезщетение, е одържавен по реда на ЗОЕГПНС, като при установяването на това обстоятелство по категоричен начин, административният орган е задължен да се произнесе по конкретния начин на обезщетяване. Съдът е приел за незаконосъобразни изводите на областния управител, че дължи произнасяне единствено по посочения в заявлението от 1998 г. начин на обезщетяване, тъй като разпоредбата на чл.2 от ЗОСОИ определяла начините на обезщетяване на собственици на одържавени имоти, които обаче следвало да се преценяват с оглед фактическите обстоятелства по административноправния спор.

От друга страна съдът е приел, че административният орган избирателно се е позовал единствено на А. № 2052/1949г. без да го обсъди заедно с останалите доказателства по делото. Последните не водели и до еднозначния и категоричен извод, че Л. А. И. и Л. Пиянички са едно и също лице, поради което и не се установявало безспорно дали имотът, предмет на А. от 1949 г. е отчужден от Л. И. А. или от Б. Пиянички, или от двамата братя. Дадени са указания и за изясняване на идентичността на лицата Л. А. И. и Л. Пиянички.

След връщане на преписката административният орган е събрал следните писмени доказателства: удостоверение, издадено от [община], за идентичност на имена с рег.индекс 84/03.11.2022 г., видно от което Л. А. И., Л. А. И. и Л. А. И. П./Пиянички са имена на едно и също лице. Приложено е и удостоверение, издадено от [община], с рег.индекс 85/03.11.2022 г., съгласно което А. И. П. и А. И. П. са имената на едно и също лице. Съгласно удостоверение за наследници изх.№ 2154/28.10.2022 г. на район „Т.“ на СО, С. Л. А. и М. Л. А. са наследници по закон на Л. А. И..

Позовал се е на мотивите на решение № 5594 от 10.08.2016 г. на АССГ, второ отделение, 27-и състав, постановено по адм. дело № 10585/2015 г., според които Удостоверение № 94-00-605 от 25.03.2008 г., издадено от Г. С., в разписните листа към стария кадастрален план на [населено място], книга № 10-3-04 на м. „М. ливади (машината)“ от 1955 г. за собствениците на имот пл. № 12, полигон 1, са вписани лицата Б. А. П. и Л. А. И. с вписан документ за собственост НА № 81, том Х., дело № 4173/1933 г. С този номер имотът е заснет и в кадастралната основа на кв.129 от стария регулационен план на м. „К. село-плавателен канал“, одобрен със заповед № 1552/31.08.1963 г. Съгласно скица от 13.06.1966г., издадена от Благоевградски народен съвет, имот пл. № 12 (800 кв.м.) се отчуждава от собственици: Б. А. Пиянички и Л. А. И. – за Г.П. К. (лятно кино), като впоследствие отреждането е променено за мероприятие топлоцентраля. Поземлен имот пл. № 12 от РП/1963г. попада върху част от УПИ III – за училище, част от УПИ XL – 117, част от УПИ Х.-118, 1274 от кв. 119 от действащия РП на м.,ж.к.К. село-плавателен канал“, одобрен със заповед № 236/09.06.1978г. на главния архитект на С. и ИПЗР, одобрено със заповед № РД-09-50-37/07.01.2005г. на главния архитект на С.. Към момента на издаване на новата заповед имотът попада в двора на училище в зоната на спортните площадки и игрището,

като площта на бившия имот пл. № 12 е усвоена изцяло.

Посоченото в мотивите на съда, според органа, се потвърждавало и от приложената по преписката заповед № РД-57-116/24.01.1995 г. на кмета на Столична голяма община, с която било отказано отписване на имота от актовете книги за държавна собственост с мотив, че не са налице изискванията на ЗВСОНИ, тъй като имотът е отреден за училище и мероприятиято е реализирано.

В заповедта е посочено, че с писмо с изх.№ СИС16-ДИ05-14(6) от 31.05.2017 г. заместник-кметът на СО е изпратил на район „Т.“ копия на документи, относими към заявената реституционна претенция: 1. Заверено копие на заповед № РД-116/24.01.1995 г.; 2. Копие от А. № 2052/28.10.1949 г.; 3. Копие от А. № 6651/20.07.1970 г.; 4. Протокол № 13/27.06.1966 г.; 5. Протокол от 12.07.1966 г.; 6. Писмо от СГНС – управление „Финансово счетоводство“, изх.№ 2174/17.06.1970 г.

Съобразно принципа на служебното начало и дадените със съдебния акт указания, областният управител на област С. е изпратил писмо с изх.№ ОА23-13650/01.08.2023 г. до кмета на район „Т.“ за предоставяне на писмени доказателства относно изясняване на факти и обстоятелства от значение за случая. Изискани са заверени копия от отчуждителната преписка, въз основа на която е съставен актът за държавна собственост, както и преписката по издаване на заповед № 152/31.08.1963 г., с която е утвърдена дворищната регулация. С писмо изх.№ Р. 23-ДИ05-297-(1) от 10.08.2023 г. кметът на район „Т.“ е информирал областния управител на област С., че след извършена обстойна проверка в архива на отдел УОСЖФ не е бил открит А. № 2052/28.10.1949 г., както и че не са открити данни за лицето Л. А. И., с оглед на което не са открити отчуждителни преписки.

Според органа, горното било индикация, че имотът е отчужден по благоустройствените закони, от една страна, а от друга страна, това, че не е запазена отчуждителната преписка, не било достатъчно да се приеме, че са налице предпоставките по ЗОСОИ.

Позовал се е на разпоредбата на чл.1, ал.1 от ЗОСОИ, според който законът се издава в изпълнение на чл.3, ал.3 от ЗВСОНИ, както и на чл.1, ал.2 от ЗВСОНИ, според който текст, възстановява се собствеността върху имоти, отчуждени съгласно изчерпателно изброени в посочените разпоредби нормативни актове, като ЗПИНМ не бил между тях и съответно не влизал в приложното поле на ЗОСОИ. Освен това, съгласно разпоредбата на чл.4, ал.1 от ЗВСОНИ, собствеността върху имотите по чл.1 и 2 се възстановявала, ако собствениците не са били обезщетени чрез изплащане на паричната им равностойност или с друг равностоен недвижим имот, какъвто, видно от доказателствата по преписката настоящият случай не бил.

По подадената от С. Л. А. и М. Л. А. молба с рег.№ 97/133 от 06.10.2004 г., с искане за обезщетяване по чл.2, ал.7 от ЗОСОИ за отчуждения недвижим имот, областният управител е приел, че не е спазен преклузивният срок по чл.6, ал.1 от ЗОСОИ, поради което предявеното искане не е уважено.

С тези мотиви областният управител е издал оспорената в настоящото производство заповед № ДС-21-1/01.09.2023 г.

Настоящият съдебен състав намира, че така издадената заповед е законосъобразна по следните съображения:

След като съобщи становищата на страните, писмените доказателства и приложените съдебни решения съдът счита, че спорни въпроса по настоящото дело са идентичност между праводателя на жалбоподателите Л. А. И./Пиянички и Л. А. И., които са заявители в административното производство, както и редът, по който е извършено отчуждаването на имота, съответно приложим ли е ЗОСОИ към процесния случай.

На първо място, в изпълнение на дадените с решение № 5594 от 10.08.2016 г. по адм. дело № 10585/2015 г. по описа на АССГ, за изясняване идентичността на лицата Л. А. И. и Л. Пиянички, административният орган е събрал следните доказателства: удостоверение, издадено от [община], за идентичност на имена с рег.индекс 84/03.11.2022 г., и удостоверение, издадено от [община], с рег.индекс 85/03.11.2022 г., въз основа на които е приел, че Л. А. И., Л. А. И. и Л. А. И. П./Пиянички са имена на едно и също лице, след което се е произнесъл по повдигнатия пред него правен спор. С това следва да се приеме, че е преценил за изяснен въпросът за идентичността на Л. А. И..

В производството по адм.д. №8842/2023г. по описа на АССГ са приложени справка от Национална база данни „Население”, видно от която по заявеното от съда искане за предоставяне на данни за лицето Л. А. И. с ЕГН [ЕГН] излизат данни за лице със същото ЕГН и имена Л. А. И. (от същата справка се установява, че жалбоподателите М. Л. А. и С. Л. А. са синове и наследници на посоченото в справката лице); удостоверение за родствени връзки, видно от което Л. А. И. е имал брат с имена Б. А. П. и синове М. Л. А. и С. Л. А.. Представени са още: кръщелно свидетелство; акт за смърт, удостоверение за наследници, удостоверение за родствени връзки и заверено копие от семеен регистър; свидетелство за майсторство. Съдът не приема за основателно изразеното становище от ответника, че документи могат само да създадат индиция, че евентуално имената Л. А. И./Пиянички и Л. А. И. принадлежат на едно и също лице, но не водят до безспорния извод, че се касае за имена на едно и също лице. Така представените доказателства съдът намира за достатъчни да обосноват извод, че имената Л. А. И. и Л. А. И. са имена на едно и също лице. По отношение на срока по в закона са предвидени два възможни крайни момента, до които може да бъде направено искането за обезщетяване.

Общият срок, валиден при всички заявления по закона, е този по чл. 6, ал.1 от ЗОСОИ. Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал.1 от ЗОСОИ заявленията за обезщетяване по реда на този закон следва да бъдат подавани от претендиращите права на обезщетение, в едногодишен срок от влизането му в сила - т.е. до 23.11.1998 г. ЗОСОИ е публикуван в ДВ., бр. 107 от 18.11.1997 г. и до изменението на текста на чл. 6 с ДВ., бр. 45 от 21.04.1998 г. срокът за подаване на заявленията за обезщетяване е бил шестмесечен от влизането на закона в сила. С посоченото изменение и допълнение срокът (за подаване на исканията) е станал едногодишен от влизането на закона в сила. ЗОСОИ е влязъл в сила три дни след обнародването му, но тъй като 18.11.1998 г. е бил неработен ден, едногодишният срок за подаване на заявленията е изтекъл на 23.11.1998 г. - в края на работния ден.

В чл. 9, ал. 3, ал.4 и ал.5 от ЗОСОИ, във връзка с чл. 5, ал.3 от ЗОСОИ е предвидено едно изключение от общия срок, като е дадена възможност в точно определени от закона случаи, при наличие на висящ съдебен спор, искането за обезщетение да бъде направено след приключване на съдебния спор. Съгласно чл. 9, ал.3 от ЗОСОИ, исканията за обезщетяване по чл. 6 от закона в

тези случаи могат да бъдат предявявани в двумесечен срок от влизане на решението в сила. Става въпрос, обаче, само за съдебни спорове по искове по чл. 7 от Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти /ЗВСОНИ/. Това са искове, които собствениците на имоти по чл. 1 и 2 от ЗВСОНИ или техните наследници, които не са получили обезщетение, могат да предявяват искове за възстановяване на собствеността върху тези имоти в случаите, когато те са придобити от трети лица в нарушение на нормативни актове, както и чрез използване на служебно или партийно положение или чрез злоупотреба с власт.

Съдът приема, че производството пред административния орган е започнало по заявление рег. № РД-97-00-2569/25.05.1998г., подадено от Л. А. И. наследодател на двамата жалбоподатели и в срока по чл. 6, ал.1 от ЗОСОИ, който изтича на 23.11.1998 г.

Съдът счита, че събраните доказателства изясняват основният спорен по делото въпрос относно реда, по който е отчужден процесният имот.

От представените по делото документи в тяхната съвкупност могат да се направят следните изводи: с Акт за държавна собственост № 2052 от 28.10.1949 г. е одържавена Vi идеална част от празно място с площ от 830 кв. м, находящо се в [населено място], местност „К. село - плавателен канал”, кв. 19, парцел III. В графа 2 на същия като основание за завземането на имота е посочен ЗОЕГПНС. Основанието за отчуждаване по реда на ЗОЕГПНС на този имот обаче е отпаднало и такова не е проведено. В приложения Списък на освободените от отчуждаване имоти по реда на ЗОЕГПНС е отразено, че се освобождава от отчуждаване одържавеният от Л. А. И. имот.

През 1966 г. е проведена процедура по отчуждаване, но по Закона за плановото изграждане на населени места (ЗПИИМ). Така според Удостоверение изх. № 94-00-605 от 25.03.200В г., издадено от Г. С., в разписните листа към стария кадастрален план на [населено място], книга № 10-3-04 на м. „М. ливади /машината/” от 1955 г. за собственици на имот пл. № 12, полигон 1 са вписани лицата Б. А. П. и Л. А. И., с вписан документ за собственост Нотариален акт № 81, том X., дело № 4173/1933 година. С този номер имотът е заснет и в кадастралната основа на кв. 129 от стария регулационен план на м. „К. село - плавателен канал”, одобрен със Заповед № 1552/31.08.1963 година.

С решение по Протокол № 13/27.06.1966 г., ст. 19, е дадено съгласие парцел II от кв. 129 по плана ж. к. „К. село - Б. - Плавателен канал, отреден за Г. П. К. - лятно кино да бъде отчужден и заплатен от СГНС. Този протокол е изпратен с Писмо № Б-284/11.07.1996 г. на отдел „Архитектура и благоустройство“ при Б. РНС, отдел „Архитектура и благоустройство“ при К. РНС и СУ „Строителство“. В Протокол от 12.07.1966 г. на отдел „Архитектура и благоустройство“ при Б. РНС на основание чл. 85 от Правилника за прилагане на ЗПИИМ е предвидено, че: „Съгласно утвърдения със заповед № 1552/31.08.1963 г. рег. план на мест. К. село имоти с пл.

№ 11 и 12 от кв. 129 са отредени за „К. - лятно кино“.

С Протокол № 13 от 27.06.1966 г., ст. 19, на ИК на СГНС е отреден върху същия терен да бъде построена временна топлоцентрала.

Имот №11, собственост на Д. А. Д. в III зона, оцени по 4 лева за 1 кв. до 800 кв. м. Над 800 кв. м. по 0.10 лева за 1 кв. м.

Оценката е съгласно 43-то М.. Разпореждане от 11.III.1966 г.

Имот пл. № 12, собственост на Б. А. П. и Л. А. И. в III зона оцени по 4 лева за 1 кв. до 800 кв. м. Над 800 кв. м. по 0.10 лева за 1 кв. м."

С Писмо от 13.12.1966 г. горепосоченият оценителен протокол на комисията по чл. 85, с който се определя оценката на мястото - имот пл. 12 от кв. 129, което се отчуждава по регулация, е изпратен на СГНС. Този протокол е изпратен и на Л. А. И. и получен от него на 30.12.1966 г., видно от разписката на самото съобщение. Съгласно това съобщение, ако лицето не е било доволно от оценката, е имало право да го обжалва по реда на чл. 87 от ЗПИИМ, както е посочено в него. По делото не са представени данни за обжалване на така определеното обезщетение.

Съгласно скица от 13.06.1966 г., издадена от Б. народен съвет, имот пл. № 12 (800 кв. м.) се отчуждава от собственици: Б. А. Пиянички и Л. А. И. - за Г. П. К. (лятно кино), като в последствие отреждането е променено за мероприятие топлоцентрала.

От горепосоченото, става видно, че отчуждаването е извършено на основание ЗПИИМ. За него обаче е приложим друг реституционен закон - Закон за възстановяване собствеността върху някои отчуждени имоти по Закона за териториално и селищно устройство, Закона за плановото изграждане на населените места, Закона за благоустройство на населените места, Закона за държавните имоти и Закона за собствеността (ЗВСНОИ по З. и др.). Последният предвижда само възможност за реално възстановяване на собствеността, ако са налице предвидените в него предпоставки, но не и за обезщетяване при вече отчужден имот.

При тези данни налице е одържавяване на процесния имот, но чрез неговото отчуждаване по ЗПИИМ, настъпило с изменението на регулационния план при спазване на процедурата и реда, установени от ЗПИИМ. Оттук, липсва една от кумулативно предвидените в чл. 2, ал. 1 ЗОСОИ фактически предпоставки, за да възникне в лицето на жалбоподателите в качеството им на наследници на Л. А. И. правото да бъдат обезщетени по ЗОСОИ. Не е налице законовото изискване имотът да е одържавен по реда на някои от законите, изрично посочени в чл. 1 и 2 от

ЗВСОНИ, сред които ЗПИНМ не е. Отчуждаване на имоти по реда на ЗПИНМ е предпоставка за отмяна на същото и за възстановяване на собствеността по реда и при условията на друг реституционен закон - ЗВСВОНИ по З., ЗПИНМ, ЗБНМ, ЗДИ и ЗС. Установеният в ЗОСОИ ред не може да се приложи. В този смисъл са: Решение № 10165 от 29.09.2016 г. по адм. д. № 9071/2014 г., III отд. на ВАС, Решение № 3780 от 22.03.2010 г. по адм. д. № 13431/2009 г., III отд. на ВАС и други.

Безспорните доказателства за отчуждаване на имота при спазване на реда, установен от приложимия ЗПИНМ, релевират законосъобразността на обжалваната заповед на Областния управител на област С..

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК в полза на ответника следва да бъдат присъдени своевременно поисканите разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 150 евро .

По изложените съображения и на основание и на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно АПК, Административен съд – София град, второ отделение, 76-и състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалба от М. Л. А. и С. Л. А., и двамата от [населено място], подадена чрез упълномощения процесуален представител адв. В. С., срещу заповед № ДС-21-1/01.09.2023 г. на Областния управител на област С..

ОСЪЖДА М. Л. А. с ЕГН [ЕГН] и С. Л. А. с ЕГН [ЕГН] да заплатят солидарно на Областен управител на област С. сумата от 150 евро за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд.